

ԿՐ Օ Ն Ա Կ Ա Ն

Ա Յ Ր Ի Կ Ն Ո Ջ Լ ՈՒՄ Ա Ն

(Քարգմանութիւն)

Յիսուս դուրս գալով տաճարից, իւր աշակերտների հետ դիտում էր, թէ ինչպէս ժողովուրդն իւր տուրքն էր ձգում գանձանակի մէջ: Հարուստներն առատութեամբ ոսկի ու արծաթ էին ձգում գանձանակի մէջ: Մօտեցաւ նաև մի աղքատ այրի կին և ձգեց նրա մէջ երկու լումայ, որ շատ չնչին արժէք ունի: Սակայն Յիսուս ոչ միայն նկատեց այրի կնոջ տուրքը, այլ նաև այդ աւելի բարձր գնահատեց հարուստների ընծայաբերութիւնից: Աշակերտների ուշադրութիւնը աղքատ կնոջ վրայ դարձնելով, Յիսուս ասաց նրանց. «Ճշմարիտ եմ ասում ձեզ, որ այդ աղքատ այրին ամենքից աւելի ձգեց: Նրանք բոլորն էլ իրենց ունեցածի աւելորդից տուեցին, իսկ սա իւր չքաւորութիւնից ձգեց այն ամենը, ինչ որ ունէր» (Լուկ. ԻԱ, 3—4):

Ներկայ ժամանակում, երբ մեր մէջ ամեն ինչ չափւում է դրամով, երբ մարդու ոյժը գնահատւում է նրա բռունցքի զօրութեամբ, վերև բերած Աւետարանի պատմութիւնը այրի կնոջ լումայի մասին մեծ կարեւորութիւն ունի: Ինչպէս որ հիւանդ մարդու լեզուն ու քիմքը ծածկւում է թանձր շերտով և նա չի կարողանում որոշել կերակրի համը, չի զանաղանում աղին ու դառը, թթուն ու քաղցրը, այնպէս և մենք ամենքս հիւանդ ենք հոգով, մեր խիղճը պատած է չարի ու նենգութեան թանձր շերտով և մենք սրտով չենք զգում բարու և չարի մէջ եղած տարբերութիւնը, չենք կարողանում յաճախ տարբերել, որն է Աստուծոյ կամքը և որը մարդկային մոլորութիւնը:

Մենք շարունակ կարծում ենք, որ Աստուծոյ գործը երկրի վրայ իրականացնելու համար պահանջւում են մեր սովորական միջոցները. մեծ գումար, զօրեղ իշխանութիւն, ընդարձակ գիտութիւն։ Մենք մոռանում ենք, որ Խնքը Քրիստոս՝ Նրան չհաւատացող հրէաների աչքում, նա զարեթցի մի հասարակ հիւսնի որդի էր, որ նա իւր վարդապետութեան ընթացքում, ինչպէս Խնքն է ասում, գլուխ դնելու մի տեղ չունէր, որ նա, վերջապէս, նոյն իսկ մի երկդրամեան չունէր իւր մօտ, երբ տաճարի համար տուրք հաւաքողները Նրանից պահանջում էին այգաբայց սակայն, չնայելով այդ ըոլորին, Յիսուս հաստատեց Աստուծոյ արքայութիւնը երկրի վրայ, որ քանի գնում, աւելի աճում և զօրանում է։ Նորա օրինակն ու այրի կնոջ լուծայի գովառանքի խօսքերը համոզիչ կերպով ասում են մեզ, որ Աստուծոյ գործի համար ամենից առաջ կարևոր չէ այն, թէ մարդ որչափ գիտութիւն ու խելք ունի, որքան իշխանութիւն՝ իւր ձեռքին և ինչքան փող՝ գրքականում, այլ այն, թէ որքան սէր ունի իւր սրտում դէպի Աստուծոյ արդարութիւնը, որչափ հոգով նուիրուած է Քրիստոսին։ Մեքենագէտները հպարտանում են նրանով, որ միջոցներ են գտել տեղից տեղ փոխադրելու ահագին մեծութեամբ տներ։ Իսկ նա, ով հաստատուն հաւատ ունենայ դէպի Քրիստոսի խօսքը, հաւատայ, որ մարդիկ կեանք ունին միմիայն Աստուծոյ արդարութեան խօսքով, որ մեր կեանքը գեղեցիկ է միմիայն Քրիստոսի սիրով, լեռներ շարժել կարող է։

Անարդարութեան ու չարիքի լեռներ են բարձրացրել մարդիկ իրենց շուրջը, և այդ լեռները չեն կարող կանգնել այն մարդու առաջ, որ լցուած է սիրով դէպի մարդիկ և դէպի Աստուծոյ արդարութիւնը երկրի վրայ։ Երբ մարդու սրտում հաստատուած է Քրիստոսի արդարութիւնը և հոգու մէջ խօսում է Աստուծոյ ձայնը, այն ժամանակ նրա շրթունքներն առանց նախապապատրաստութեան այնպիսի խօսքեր կարտասանեն, որի առաջ կը լռեն նոյն իսկ ամենապերճախօս իմաստունները։

Աստուծոյ գործի շինութեան համար փողն առաւել
 ևս վերջին տեղն է բռնում: Աստուծոյ արքայութեան
 աճումը մարդոց մէջ կախուած է ոչ թէ նրա համար ծախ-
 սած դրամի քանակութիւնից, այլ այդ գործի մէջ ցոյց
 տուած սիրոյ ուժից: Աւետարանի պատմութիւնը հինգ
 հազար մարդու հինգ նկանակով և երկու ձկնով կերակրե-
 լու մասին առանձնապէս ուսանելի է այս նկատմամբ: Ահագին ամբոխը լսում էր Յիսուսին ամբողջ օրը: Արեւը
 մայր մտնելու վրայ էր: Այն ժամանակ Յիսուսի աշակերտ-
 ները մօտեցան Նորան և ասացին, «Այս տեղն անապատ է,
 դեռ օր կայ, արձակիր ժողովրդին, որ գնան շրջակայ
 գիւղերն ու աւաններն և իրենց համար ուտելու բան
 գնեն, որովհետեւ այստեղ ուտելու ոչինչ չունին»: Յիսուս
 մարմնական կերակուրի համար չկամեցաւ ընդհատել հո-
 գեոր սնունդի մատակարարումը և ասաց աշակերտներին,
 «Դուք առէ՛ք դրանց ուտելու բան»: Աշակերտները զար-
 մացան, թէ ինչպէս իրանք կարող էին կերակրել հազա-
 րաւոր մարդկանց, երբ իրանց մօտ միմիայն հինգ փոքր
 հաց և երկու ձուկ կար: «Դրանց կշտացնելու համար եր-
 կու հարիւր դահեկանի հաց հարկաւոր կը լինի» ասացին
 աշակերտները (Մարկ. 2, 37): Յիսուս հրամայեց աշա-
 կերտներին, որ ժողովրդին խումբ խումբ նստեցնեն դա-
 ւար խոտի վրայ, վերջրեց հացն ու ձուկը, նայեց դէպի
 երկինք, օրհնեց, մանրեց և տուաւ աշակերտներին, որ
 բաժանեն ժողովրդին: Կերան ամենքը և կշտացան: Այդ-
 պէս է և միշտ Աստուծոյ բարի գործի մէջ: Մօտենալով
 նրան, հոգ տար՝ ոչ թէ որչափ կարելի է դրամի պաշար
 շատ հաւաքելու, այլ գործի մէջ որքան կարելի է աւելի
 հոգի ու սիրտ դնելու համար: Կրկնում եմ, Աստուծոյ
 գործը շինում է ոչ թէ դրամով, այլ բարի սրտով, սի-
 րող հոգով. նա պահանջում է մարդուց ամենից առաջ ոչ
 թէ փող, այլ հէնց իրան՝ մարդուն, նրա հոգին, սիրտը: Մեծ
 քաղաքներում կան հազարաւոր զանազան տեսակ
 բարեգործական ընկերութիւններ մեծամեծ դրամագլուխ-
 ներով, սակայն նկուղների աղքատութիւնը դրանով չի նուա-

զուժ երբէք, թշուառ եղբայրների կոշտացած սրտերը չեն կակղում նոյն իսկ մի փոքր չափով: Ի՞նչ է պատճառը: Այն, որ ունեւորները փող են տալիս, իսկ իրանք մի կողմ քաշւում: Նրանք բարիք են գործում՝ փարձկան մարդկանց ձեռքով, սիրտը փոխարինել են գրպանով, սիրոյ փոխարէն իրենց փոքր եղբորը քսակն են առաջարկում: Նրանք իսկ և իսկ, ըստ Աւետարանի խօսքի, հացի փոխարէն քար են տալիս, և ձկան փոխարէն՝ օձ: Թշուառ աղքատին, անտուն անգամալոյծին, հիւանդ հարբեցողին դեռ բաւական չէ հագցնել, կերակրել, բժշկել, նրան աւելի կարեւոր է ջերմացնել սիրով, մօտենալ նրան եղբայրական կարեկցութեամբ: Չէ, որ նա հոգով աւելի է տանջւում, քան մարմնով և զայրացած մարդկանց դէմ: Փողով նրան չի կարելի կրկին դէպի մարդիկ դարձնել: Աշխատեցէք, որ նա նորից զգայ սիրոյ ոյժն ու զօրութիւնը, տուէք նրան ձեր սիրտը, հոգով մօտեցէք նրան: Մարդիկ ամենից աւելի կարիք ունին սիրոյ, աշխարհը ոչ մի բանի այնքան կարիք չունի, որքան սիրոյ: Յոյց տուէք այդ սէրը, որքան և որտեղ կարող էք, բոլոր մարդոց անխտիր: Մարդկանց մէջ Աստուծոյ արքայութիւնը կառուցւում է սիրոյ վրայ. մարդու սիրտն է այն գանձարանը, որտեղ հաւաքւում են այդ թագաւորութեան հաստատութեան ու բարեգարգութեան համար բոլոր հարկաւոր միջոցները: Չգեցէք այդտեղ ձեր տուրքը: Թող նա չնչին լինի, բայց միայն թէ ջերմ սրտից և մաքուր հոգուց բղխած, ճշմարիտ սիրոյ ոյժը չափով չի չափւում, կշռով չի կշռւում, այլ գնահատւում է Աստուծոյ գործին նուիրման աստիճանով: Իւրարանչիւր ոք առանձին Աստուծոյ գործի համար գուցէ և շատ քիչ բան կարողանայ անել. բայց չէ որ մենք թուով շատ ենք: Մի հին պատմութիւն կայ, թէ ինչպէս մի թագաւոր իւր անհամար զօրքով անապատի միջից անցնելիս բռնակ դրեց այդտեղ հանգստանալու համար և ցանկանալով մի յիշատակ թողնել իւր իջևանած տեղում, հրամայեց իւր զօրքերից իւրաքանչիւրին մի մի գլխարկ հողբերել և մի տեղ լցնել: Ի՞նչ բան է մի գլխարկ հողը:

Բայց և այնպէս այդ գլխարկներով բերած հողերից մի ահագին բլուր կազմուեցաւ։ Այդպէս է ահա և կեանքի մէջ։ Եթէ մենք յանուն բարի գործի հաւաքուինք միասին, բաժին հանենք Աստուծոյ գործի համար, որպէս այրի կինը Աստուծոյ դանձանակի համար, դէթ մեր եռանդի մի կաթիլը, այն ժամանակ ամենուրեք՝ քաղաքներում՝ թէ գիւղերում, եսասիրութեան հարթութեան վրայ բարւոյ բլուրներ ու լեռներ կը բարձրանան։ Ի վաղուց հետէ կառուցուած է Աստուծոյ արքայութիւնը երկրի վրայ։ Ինքը Յիսուս դրեց այդ թագաւորութեան սկիզբը։ Առաքեալներն ու Քրիստոսի միւս սպասաւորները, բարւոյ մեծ հերոսները՝ նուիրեցին իրենց բոլոր ուժերն այդ գործին՝ Աստուծոյ ճշմարտութեան տաճարը երկրի վրայ կառուցանելու համար։ Ո՛վ ընթերցող, դժուար է քեզ լսման Աստուծոյ գործի համար։

Մամբրէ վարդապետ

ՆԻԻԹԵՐ Ս. Գ. Բ. Ի ՈՒՍՈՒՄ ՆԱՄԻՐՈՒԹԵԱՆ

II.

ՆԱԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԵՒ ԳԼՈՒԽՆԵՐ

Երբ էջմիածնի միաբան երեանցի Ռսկան վարդապետը երկարամեայ աշխատանքներից յետոյ 1666 թուին յաջողեցրեց հայերէն Աստուածաշնչի անդրանիկ տպագրութիւնը, նա իրան թոյլ է տուել մի քանի շեղումներ